

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «КОЦАБА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KOTSABA AND OTHERS v. UKRAINE)**

*(Заява № 20293/16 та 2 інші заяви –
див. перелік у додатку)*

РІШЕННЯ

РІШЕННЯ

06 липня 2023 року

*Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Коцаба та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Карло Ранцоні (*Carlo Ranzoni*), Головат,

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*),

Марія Елосегі (*María Elósegui*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 15 червня 2023 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Перелік заявників і відповідні деталі заяв наведені в таблиці у додатку.

4. Заявники скаржилися на відсутність відповідних і достатніх підстав для тримання їх під вартою.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

5. Беручи до уваги схожість предмету заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 3 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

6. Заявники скаржилися на відсутність відповідних і достатніх підстав для тримання під вартою. Вони, прямо чи по суті, посилалися на пункт 3 статті 5 Конвенції.

7. Суд повторює, що відповідно до його усталеної практики за пунктом 3 статті 5 Конвенції існування обґрунтованої підозри, що ув'язнений вчинив злочин, є умовою *sine qua non* для законності тривалого тримання під вартою, але зі впливом деякого часу цього вже недостатньо. У таких випадках Суд повинен встановити, чи

продовжували інші підстави, наведені органами судової влади, виправдовувати позбавлення свободи. Якщо такі підстави були «відповідними» та «достатніми», Суд також повинен з'ясувати, чи продемонстрували компетентні національні органи влади «особливу ретельність» під час здійснення провадження. Суд також встановив, що органами державної влади має бути переконливо обґрунтовано будь-який період тримання під вартою, яким би коротким він не був. Вирішуючи питання про звільнення або подальше тримання особи під вартою, органи державної влади зобов'язані розглянути альтернативні засоби забезпечення її явки до суду. Вимога до суду надати «відповідні» та «достатні» підстави тримання під вартою – додатково до обґрунтованої підозри – застосовується вже під час ухвалення першого рішення щодо тримання під вартою під час досудового розслідування, тобто «негайно» після затримання (див. серед інших джерел рішення у справі «Бузаджи проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova*) [GC], заява № 23755/07, пункти 87 та 102, від 05 липня 2016 року).

8. У керівній справі «Корбан проти України» (*Korban v. Ukraine*), заява № 26744/16, пункти 158 – 181, від 04 липня 2019 року) Суд вже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

9. Розглянувши всі наявні в нього матеріали, Суд не вбачає жодних фактів або аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі національні суди не навели відповідних і достатніх підстав для тримання заявників під вартою під час досудового розслідування.

10. Отже, ці скарги є прийнятними та свідчать про порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

11. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

12. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, рішення у справі «Ара Арутунян проти Вірменії» (*Ara Harutyunyan v. Armenia*), заява № 629/11, пункт 66, від 20 жовтня 2016 року) Суд вважає за доцільне присудити суми, зазначені в таблиці у додатку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення пункту 3 статті 5 Конвенції у зв'язку з відсутністю відповідних і достатніх підстав для тримання під вартою;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 06 липня 2023 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Карло Ранцоні
(*Carlo Ranzoni*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КОЦАБА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за пунктом 3 статті 5 Конвенції
(відсутність відповідних і достатніх підстав для тримання під вартою)

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період тримання під вартою	Суд, що постановив ухвалу про тримання під вартою/розглянув апеляційну скаргу	Конкретні недоліки	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в якості компенсації судових та інших витрат у кожній заяві (в євро) ²
1.	20293/16 08.04.2016	Руслан Петрович КОЦАБА 1966	Весселінк Егберт м. Утрехт	3 07.02.2015 до 12.05.2016	Івано- Франківський міський суд Івано- Франківської області, Апеляційний суд Івано- Франківської області	ненадання оцінки особистого становища заявника щодо зменшення ризику вчинення повторного правопорушення, змови чи втечі; не розглянуто можливість застосування інших запобіжних заходів; наведення судами підстав, які з часом стали неналежними; використання припущень у зв'язку з відсутністю будь-яких обґрунтованих підстав щодо ризиків втечі або перешкодження правосуддю	2 000	250
2.	27411/20 07.06.2020	Олексій Борисович ХУДОБЕЦЬ 1985	Рибій Сергій Миколайович м. Дніпро	3 15.01.2020 до 14.03.2020	Верховний Суд	наведення судами підстав, які з часом стали неналежними	2 000	250
3.	44060/21 30.08.2021	Тобіас Йозеф ШЕК 1979	Мірошник Олександр Миколайович м. Київ	3 11.05.2021 триває	Шевченківський районний суд м. Києва	ненадання оцінки особистого становища заявника щодо зменшення ризику вчинення повторного правопорушення, змови чи втечі; використання припущень у зв'язку з відсутністю будь-яких обґрунтованих	2 000	250

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

² Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КОЦАБА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період тримання під вартою	Суд, що постановив ухвалу про тримання під вартою/розглянув апеляційну скаргу	Конкретні недоліки	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в якості компенсації судових та інших витрат у кожній заяві (в євро) ²
						підстав щодо ризиків втечі або перешкоджання правосуддю		